

meer worden uitgevoerd. Ook bij verkoop van panden wordt het geplande onderhoud (veelal) niet meer uitgevoerd. Dit leidt tot gedeeltelijke vrijval van de onderhoudsvoorziening. In 2017 leidde dit tot een voordeel van ca. € 0,4 mln.

7. Hogere bouwleges

Diverse afgegeven bouwvergunningen voor grote projecten hebben tot hogere bouwleges geleid (€ 0,5 mln.). De geraamde bouwleges zijn gebaseerd op een gemiddelde over de jaren heen, in de praktijk wijkt de realisatie daarvan af. De opbrengsten laten zich overigens lastig voorspellen, omdat deze afhankelijk zijn van (de planning van) externe partijen.

8. Meer bijstandsuitkeringen, Participatiewet

De verstrekte bijstandsuitkeringen (door Avres) zijn in 2017 ca. € 0,6 mln. hoger dan het door het Rijk beschikbaar gestelde budget. De hogere kosten worden (mede) veroorzaakt door de toename van het aantal statushouders. Daar komt bij dat het beschikbare budget gebaseerd is op een (deels historisch bepaald en deels objectief bepaald) rekenkundige benadering van het aantal uitkeringsgerechtigden. In de praktijk wijkt het aantal uitkeringsgerechtigden daarvan af en daarmee wijken dus ook de kosten voor de uitkeringen af.

9. Voorziening wethouderspensioenen, lagere rente

Om over voldoende vermogen te beschikken voor de pensioenverplichtingen van voormalige leden van het college van B&W, is een voorziening gevormd. In de begroting 2017 is rekening gehouden met een storting in de voorziening van € 400.000 omdat de actuariële rente de laatste jaren gedaald is. Nu de actuariële rente is gestegen, is deze storting van € 400.000 niet nodig en kan er zelfs € 125.000 vrijvallen uit de voorziening.

10. Onvoorzien

De post onvoorzien van € 100.000 is in 2017 niet ingezet.

Voor een verdere toelichting op bovengenoemde en overige verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende beleidsprogramma's.

Resultaat

Het resultaat na bestemmingsvoorstellen bedraagt € 1,2 mln. positief. Voorgesteld wordt om dit saldo, conform de bestendige gedragslijn, toe te voegen aan de algemene reserve.

1.3.2 Ontwikkeling algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve in 2017 is als volgt:

Saldo algemene reserve (bedragen in € x 1.000)	2017
Stand 1-1-2017	31.646
Resultaatbestemming 2016	2.290
Opheffen bestemmingsreserve ruimte voor de rivier (raad feb. 2017)	857
Begrotingsaldo 2017, incl. Turap	876
Saldo algemene reserve ultimo boekjaar	35.669

In de begroting 2017 bedroeg de stand van de algemene reserve € 31,6 mln. Met de vaststelling van de resultaatbestemming over het boekjaar 2016 werd daar zo'n € 2,3 mln. aan toegevoegd. In de raadsvergadering van februari is besloten om de bestemmingsreserve ruimte voor de rivier op te heffen en het saldo van deze reserve toe te voegen aan de algemene reserve.

Het begrotingssaldo 2017 bedroeg bij de vaststelling van de begroting ca. € 0,4 mln. Mede als gevolg van de septembercirculaire 2016 en 2017 is het begrotingssaldo uiteindelijk uitgekomen op afgerond € 0,9 mln. Dit saldo is conform besluitvorming toegevoegd aan de algemene reserve.

De omvang van de algemene reserve is hiermee uitgekomen op ca. € 35,7 mln. Afgezet tegen de risico's die in de jaarrekening zijn opgenomen, is het weerstandsvermogen (inclusief de overige onderdelen van het weerstandsvermogen, zie ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing) ruim 2 maal de omvang van de gekwantificeerde risico's van ca. € 17,5 mln. Met de bestemming van het jaarrekeningresultaat is in bovenstaand overzicht nog geen rekening gehouden.

1.3.3 Ontwikkelingen investeringen

In 2017 bedroeg het totaal aan geautoriseerde investeringen € 54,4 mln. Hiertegenover staat € 5,8 mln. aan baten die direct aan de investeringen kunnen worden toegeschreven. Het restant zal via afschrijving in de komende jaren in de begrotingen en jaarrekening terecht komen. Van de beschikbaar gestelde € 54,4 mln. was tot en met 2017 € 21,8 mln. besteed. Het grootste gedeelte van de onderbesteding ten opzichte van de planning wordt verklaard door het doorschuiven van de geplande investeringen voor het Station in Gorinchem-Noord (€ 6,8 mln.) en het Integraal HuisvestingsProgramma (IHP) onderwijs (€ 7,5 mln.)

De definitieve beslissing over de aanleg van een station in Gorinchem-Noord is uitgesteld tot na de vorming van een nieuw college in 2018. Van de beschikbaar gestelde € 8,8 mln. is tot op heden zo'n € 2 mln. besteed, voornamelijk voor grondverwerving en het Gorinchems aandeel in de regionaal gedeelde kosten voor de aanleg van de Merwede-Lingelijn. Voor het IHP Gorinchem Oost is een budget van € 7,5 mln. tot op heden onbesteed gebleven, over de gewijzigde inzet van dit budget is op 18 mei 2017 door de gemeenteraad een nader besluit genomen. In het kader van de uitvoering van het IHP Voortgezet Onderwijs 2011 is door de gemeenteraad op 5 oktober 2017 een besluit genomen over de uitbreiding van Gomarus en het 'oormerken' van het restantkrediet voor het IHP-Voortgezet onderwijs. Hierop resteert ultimo 2017 € 4,4 mln. De eerste uitgaven zullen in 2018 plaatsvinden.

Enkele grote investeringen die in 2017 zijn uitgevoerd:

- De gerenoveerde locatie Bauerstraat/Hiemstralaan voor de clustering speciaal onderwijs Rotonde/Yulius;
- De aanpassing van de aansluiting van Gorinchem-Oost op de A15;
- De aanleg van 2 watervelden en een zandigestrooid kunstgrasveld bij sportvereniging G.H.C. Rapid.

Voorgesteld wordt om de onbenutte investeringsruimte voor die investeringen die nog niet gereed zijn, beschikbaar te houden voor de verdere afronding in de komende jaren. Voor een nadere toelichting op de investeringen, wordt verwezen naar de toelichting op de diverse programma's.

1.4 Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit een beleidsmatig en uit een financieel gedeelte, respectievelijk het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag

Het beleidsmatige gedeelte volgt de programma-indeling, waarbij de financiële informatie binnen die programma's op het niveau van taakvelden is opgenomen. Deze taakvelden zijn voorgeschreven vanuit het BBV. Naast de 9 beleidsprogramma's is er een 'programma' algemene dekkingsmiddelen en is er een overzicht van overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. Het overzicht overhead geeft inzicht in de kosten van alle overhead die niet rechtstreeks aan de uitvoeringsprogramma's toe te rekenen is. Onder de overhead vallen (o.a.) kosten voor directie, management, financiën, Human Resource Management (HRM), facilitaire zaken, informatievoorziening en communicatie.